

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

1r TRIMESTRE 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

Amb el suport de:

Diputació Tarragona

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona
i de les Terres de l'Ebre

1r TRIMESTRE 2019

ÍNDEX

1. L'economia mundial
2. L'economia espanyola i la catalana
3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre
4. L'ocupació i l'atur
5. La contractació laboral
6. Les afiliacions a la Seguretat Social
7. Expedients de regulació de l'ocupació
8. La dinàmica empresarial a través dels centres de cotització a la Seguretat Social
9. El finançament bancari i el crèdit hipotecari
10. La variació dels preus de consum
11. Les exportacions i les importacions
12. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

1. L'economia mundial

Les valoracions econòmiques sobre el moment actual estan centrades en l'efecte de la COVID-19, ja que aquesta malaltia ha paralytitzat l'activitat productiva i ha implicat la reducció al mínim de la mobilitat de persones i, fins i tot, de mercaderies entre països. En aquesta situació, la pandèmia ha comportat el confinament i l'aïllament de les persones a fi de protegir vides i possibilitar el funcionament dels sistemes sanitaris.

Com a conseqüència de la pandèmia, s'ha paralytitzat l'activitat productiva. L'FMI estima que, tot i que el pronòstic és molt incert, el 2020 l'economia mundial experimentarà una variació del PIB de -3% —en comparació del 2,9% registrat el 2019— i preveu una recuperació d'aquest indicador del 5,8% el 2021, cosa que comporta una variació del 2,6% en dos anys.

Com a conseqüència de la pandèmia, s'ha paralytitzat l'activitat productiva

Quadre 1. El creixement del PIB (%). Efectes COVID-19.

	2019	2020	2021	Variació dos anys
Món	2,90	-3,00	5,80	2,60
Economies avançades	1,70	-5,90	4,50	-1,70
E.U. A.	2,30	-5,90	4,70	-1,50
Zona euro	1,20	-7,50	4,70	-3,20
Alemanya	0,60	-7,00	5,20	-2,20
França	1,30	-7,20	4,50	-3,00
Itàlia	0,30	-9,10	4,80	-4,70
Espanya	2,00	-8,00	4,30	-4,00
Japó	0,70	-5,20	3,00	-2,40
Regne Unit	1,40	-6,50	4,00	-2,80
Canadà	1,60	-6,20	4,20	-2,30
Economies emergents	3,70	-1,00	6,60	5,50
Xina	6,00	1,20	9,20	10,50
Índia	6,10	1,20	9,20	10,50

Font: Elaboració pròpia a partir de l'FMI. Abril de 2020.

Els efectes econòmics no seran els mateixos arreu. La pandèmia tindrà més incidència en les economies avançades, amb una diferència bianual del -1,7% del PIB, i especialment en la zona euro, amb un -3,2%. En canvi, les economies emergents recuperaran la taxa de creixement, principalment per l'efecte de la Xina i l'Índia.

La pandèmia ha comportat pertorbacions de l'oferta i contenció de la demanda, la qual cosa motiva modificacions en el comportament de la despesa i repercuteix en la

volatilitat dels mercats financers i en els preus de les matèries primeres. Això dona una idea de l'extensió global dels seus efectes. En molts països cal afegir-hi també el xoc sanitari, l'enfonsament de la demanda externa i els canvis en els fluxos de capital. En l'anàlisi de l'abril, l'FMI valora la situació i recomana que s'actui en l'àmbit fiscal, monetari i financer per recolzar les famílies i les empreses afectades, atès que aquestes mesures ajudarien a garantir la recuperació quan afluïxi la pandèmia. També considera que la col·laboració multilateral és determinant per recuperar l'activitat econòmica una vegada superada la pandèmia. A més, l'FMI també esmenta la necessitat de trobar una vacuna i teràpies, i conclou l'informe assenyalant que mentre aquestes opcions mèdiques no estiguin disponibles, cap país no estarà al marge de la pandèmia i del seu retorn.

La pandèmia tindrà més incidència en les economies avançades

2. L'economia espanyola i la catalana

Els efectes de la COVID-19 es fan palesos amb tota la seva virulència a partir de la segona quinzena del mes de març de 2020. Fins aleshores, el funcionament de l'activitat econòmica seguia paràmetres contradictoris, però registrava indicadors de creixement, d'ocupació i de millora de la competitivitat positius. L'anàlisi del primer trimestre d'enguany coincideix amb aquest dinamisme que hi havia i amb el trencament que ha implicat la pandèmia. Conèixer com anàvem i els efectes recents de la pandèmia permetrà valorar millor les expectatives de com podem sortir de l'actual situació.

L'economia espanyola va acabar el 2019 millor del que auguraven les projeccions

L'economia espanyola va acabar el 2019 millor del que auguraven les projeccions a la meitat de l'exercici, amb un creixement de l'1,9% anual i de l'1,8 % el darrer trimestre. El principal impulsor d'aquest creixement va ser la demanda interna (1,3%), tot i que l'externa (0,5%) també va tenir efectes positius sobre el PIB. Pel que fa a l'economia catalana, la variació anual del PIB també va ser de l'1,9%, encara que el quart trimestre només va registrar un 1,3%. L'impuls principal va ser la demanda externa (1,1%), i el creixement de la interna va ser inferior (0,2%).

Pel que fa a l'oferta, al conjunt espanyol el PIB va créixer en la construcció (3,5%) i els serveis (2,6%), dos sectors que van impulsar el creixement de 2019, i va registrar augments del 0,6% en la indústria, mentre que en l'agricultura va caure fins al -2,6%. Contràriament, el darrer trimestre el PIB va caure en la construcció (0,9%) i va millorar en la indústria (1,2%). A Catalunya, el PIB anual va registrar un augment del 2,3% en la construcció i del 2,7% en els serveis, mentre que en la indústria va experimentar una variació de -0,3% i en l'agricultura, de -3,1%. Pel que fa al darrer trimestre, aquest indicador va ser negatiu en l'agricultura (-3,5%), la indústria (-0,4%) i la construcció (0,5%), una tendència que van compensar els serveis amb un augment de l'1,7%.

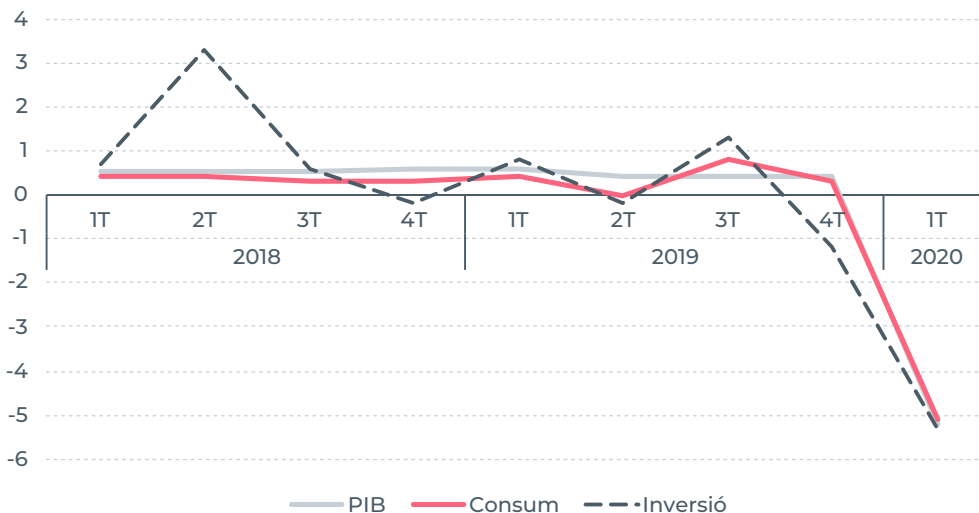
A Catalunya, el PIB anual va registrar un augment del 2,3%

L'INE ha avançat les dades provisionals de variació dels indicadors macroeconòmics corresponents al primer trimestre de 2020, i són impactants (gràfic 1). La caiguda ha estat molt més forta que l'any 2009, quan es va registrar una disminució interanual del 3,1%, i ha arribat al -5,2% en un trimestre. Al gràfic 2 es detalla aquesta disminució per sectors productius. S'hi pot observar la forta caiguda dels serveis —amb registres rècord en el comerç, el transport i l'hostaleria— i la construcció, i un impacte lleugerament inferior en la indústria i l'agricultura. L'Institut d'Estadística de Catalunya, també ha fet una estimació pel primer trimestre de 2020 pel conjunt català i assenyala una caiguda del PIB estimat de -4,6% en variació trimestral amb unes valoracions per la indústria (-2,4%), la construcció (-8,2%) i els serveis (-4%) i l'agricultura (-2,7%). Ara per ara, ja en una situació de cert desconfinament i contenció de la pandèmia, es confia en mesures per

sostenir la demanda i anar alliberant l'oferta, així com per facilitar liquiditat al sistema. La realitat de l'euro i de la Unió Europea implica una política conjunta que, al marge de contradiccions en la definició definitiva, ha de ser l'impuls per a la recuperació.

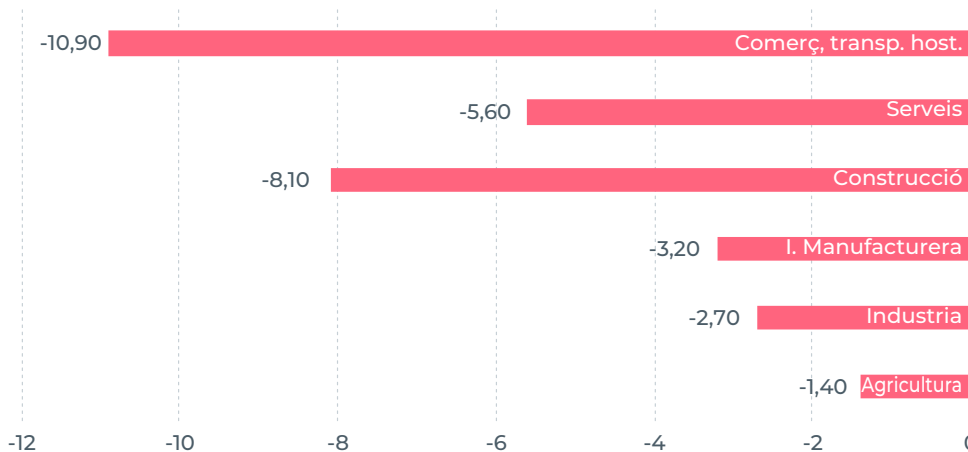
El Banc d'Espanya ha determinat els efectes que la COVID-19 ha tingut en l'economia espanyola en diversos escenaris

Gràfic 1. Variacions macroeconòmiques economia espanyola (%). 2018-2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Gràfic 2. Variacions macroeconòmiques economia espanyola primer trimestre 2020 (%). Oferta sectori.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

El Banc d'Espanya ha determinat els efectes que la COVID-19 ha tingut en l'economia espanyola en diversos escenaris que relaciona amb el temps de confinament (segons sigui de vuit setmanes o més) i segons sigui complert o incomplert, un escenari que pot durar fins a finals d'any. Cal dir que esmenta la naturalesa provisional d'aquests càlculs, que s'hauran de revisar els propers mesos.

L'acord general sembla ser un fort descens del PIB el 2020, amb tots els indicadors negatius (tal com es pot observar al quadre 2), i l'augment significatiu de la taxa d'atur i del deute de les administracions públiques. La recuperació s'inicia el 2021 amb creixements significatius dels indicadors que, tot i això, no compensen la caiguda de 2020. La taxa d'atur continuarà sent alta i el deute públic també es mantindrà elevat.

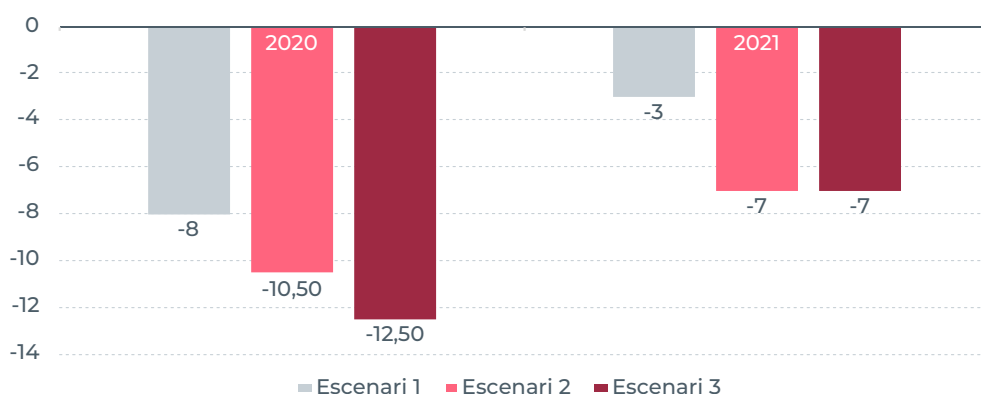
Com a dada immediata de la disminució de l'activitat econòmica dels primer quinze dies, podem valorar dos indicadors. En primer lloc, els afiliats a la Seguretat Social, que han disminuït en 900.000 treballadors al conjunt espanyol. En segon lloc, l'índex PMI (índex elaborat a partir de la informació de compres de les empreses més importants), que s'ha desplomat: si des de 2014 ha registrat valors entre 50 i 60, l'abril de 2020 ha caigut fins a 26.

Quadre 2. Efecte de la COVID-19 en diversos escenaris sobre el PIB espanyol (%).

		Desembre 2019	2020			2021		
		Indicadors	Esc.1	Esc.2	Esc.3	Esc.1	Esc.2	Esc.3
	PIB	1,70	-6,80	-9,50	-12,40	5,50	6,10	8,50
	Consum privat	1,50	-6,80	-9,30	-11,90	3,90	3,40	5,20
	Exportacions	2,60	-13,20	-16,40	-19,00	19,00	18,70	22,20
	Importacions	2,10	-14,50	-18,40	-22,40	12,70	12,10	15,50
	Taxa d'atur	13,70	18,30	20,60	21,70	17,50	19,10	19,90
	Necessitat de finançament de les Administracions Públiques	-2,20	-7,20	-8,90	-11,00	-5,20	-6,50	-7,40
	Deute de les Administracions Públiques	96,00	109,90	115,30	122,30	109,40	114,50	120,30

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

Gràfic 3. Variacions del PIB efecte de la COVID-19 d'acord amb els models de creixement tendencial del Banc d'Espanya (%).

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

L'economia de la zona no ha estat exempta dels efectes de la COVID-19. La producció ha disminuït i el consum s'ha limitat, essencialment, a les necessitats alimentàries. Malgrat no disposar d'una base estadística que permeti valorar quantitativament els efectes de la pandèmia a la zona, podríem considerar que, atesa la seva realitat econòmica, els efectes

seran lleugerament diferents i, perquè no, més preocupants. Hem fet una valoració comparativa d'aquests efectes en l'estructura de producció de la zona a partir de la distribució sectorial del seu PIB i de les consideracions de caiguda d'aquest indicador el març de 2020 fetes per l'INE per al conjunt d'Espanya, a través de ponderacions entre els conjunts català i espanyol i la zona. Per tant, hem establert una visió qualitativa segons la qual la problemàtica de recuperació pot incidir d'una manera o d'una altra sobre el total (tal com s'indica al quadre 3). Les valoracions qualitatives porten a les reflexions següents sobre les contradiccions i els desequilibris de l'àrea:

- El PIB experimentarà un descens relativament menor que el d'altres àrees, atesa la continuïtat productiva que es pot preveure en les grans empreses energètiques de la zona. El potencial de les grans empreses pot esdevenir determinant per contenir la davallada en la indústria. En canvi, l'escenari actual pot afectar més les petites i mitjanes empreses, molt lligades a l'activitat manufacturera i de serveis.
- D'altra banda, l'agricultura té un pes relatiu en el PIB més elevat que la mitjana catalana i és un dels sectors en què es preveu que la disminució sigui menor.
- Per contra, el pes de la construcció és significativament rellevant i s'espera que el seu producte disminueixi un 8,1% al conjunt espanyol. Per tant, aquest sector també tindrà un efecte molt negatiu a l'àrea.

Quadre 3. Valoració qualitativa de l'impacte de disminució del PIB a la zona i la seva afectació sectorial comparativa.

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Agricultura	0,36	0,29	0,75
Indústria	11,91	9,05	7,46
Indústria manufacturera	11,03	9,24	6,91
Construcció	8,08	7,68	8,78
Serveis	75,96	82,46	83,15
Comerç, transport, hotelaria i telecomunicacions	48,35	53,47	52,17
Activitat financeres i immobiliàries i altres terciàries	21,10	30,75	26,57
Administracions Públiques	-2,62	-2,14	-2,50
Altres	3,69	0,52	-0,13
PIB a preu de mercat	100,00	100,00	100,00

Font: Elaboració pròpia.

El PIB experimentarà un descens relativament menor que el d'altres àrees

• Pel que fa als serveis, el pes relatiu que tenen a la zona és inferior al de les altres àrees, tot i que en la formació del PIB provincial representen el 70,53% del total. Comerç i hostaleria tenen una sensibilitat important, ja que a l'àrea representen el 23,06% del total; a Catalunya, el 25,51%, i a Espanya el 24,89%. Segons l'INE, el descens d'aquestes activitats ha comportat una disminució del 10,9%, la més elevada segons els seus càlculs, cosa que implica un efecte molt negatiu en

Un efecte molt negatiu en l'activitat econòmica de la zona, que es concentrarà sobretot en els principals centres turístics

l'activitat econòmica de la zona, que es concentrarà sobretot en els principals centres turístics.

- Un altre problema greu en l'activitat social i econòmica de l'àrea derivarà del consum. La demanda externa del turisme no aportarà activitat com altres anys i la demanda interior, en un lloc on el pes de la producció està molt per sobre de les rendes, és problemàtica.
- La temporalitat en l'ocupació i els salaris relativament baixos com a conseqüència d'aquest fet i de la productivitat de l'oferta, així com l'augment en el nombre d'aturats, ens fan considerar una forta caiguda del consum que, evidentment, moltes empreses no podran substituir pel de fora de la zona.

Ens trobem, doncs, en un marc preocupant, no només per la consideració de quant durarà el confinament i el procés de tornada a la normalitat, sinó també pel futur de l'oferta productiva i l'equilibri social a la zona. Tot plegat ens pot portar a un escenari ple de dificultats per a les empreses de serveis amb mercats a la zona i per a les manufactures de transformació no lligades a grans grups multinacionals, així com per a la construcció. A l'augment de l'atur, cal afegir-hi la disminució del consum, cosa que pot provocar un augment dels desequilibris socials. És evident que la sortida de la crisi comportarà canvis importants en l'estructura socioeconòmica del territori. El gran dubte que sorgeix és si en sortirà més fort i amb un major equilibri social que permeti albirar una ràpida millora per assolir la qualitat de vida que la població de la zona tenia i esperava.

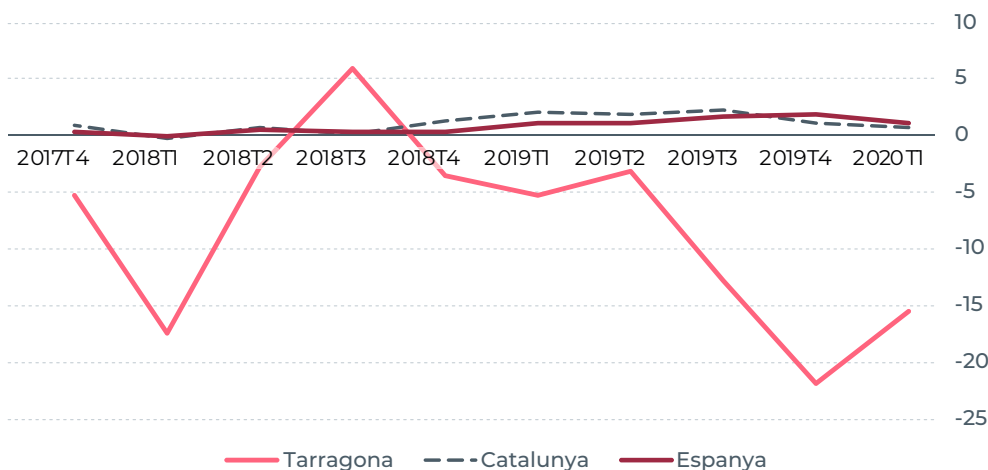
A l'augment de l'atur, cal afegir-hi la disminució del consum, cosa que pot provocar un augment dels desequilibris socials

4. L'ocupació i l'atur

El mercat de treball experimentava una certa millora, en comparació de resultats anteriors i en relació amb altres àrees, que semblava allunyar-lo de la situació un tant atípica dels darrers anys. I així ho corroboren les dades de l'EPA corresponents al primer trimestre de 2020, que encara no representen els efectes de la COVID-19, ja que aquests es van començar a notar a partir de la segona setmana de març. És per això que cal relativitzar l'anàlisi de l'EPA i fer més incidència en altres indicadors, tal com farem a continuació.

El mercat de treball experimentava una certa millora

Gràfic 4. Variació interanual d'actius (%).

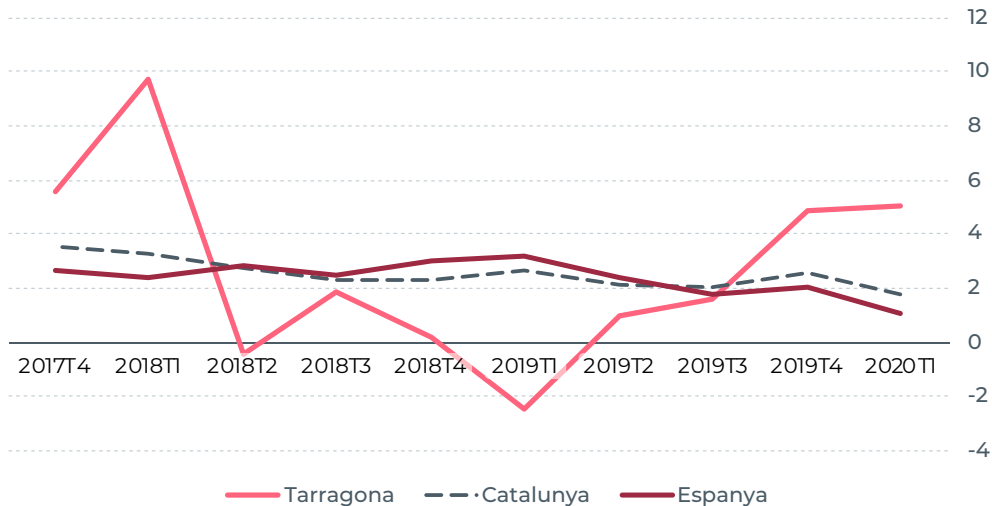

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Les anomalies del mercat laboral de la zona d'antuvi es fan paleses per les fortes oscil·lacions dels actius (gràfic 4), que contrasten amb les línies més constants dels conjunts català i espanyol.

Gràfic 5. Variació interanual ocupats (%). 2017-2020.

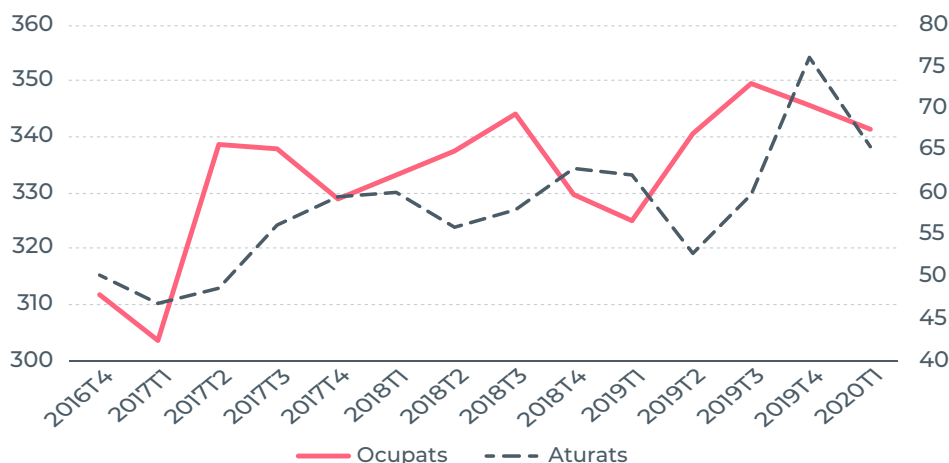
Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Per contra, a partir del tercer trimestre de l'any anterior l'àrea experimenta un augment interanual en el nombre d'ocupats, mentre que les altres dues zones (gràfic 5) registren un descens relatiu i una línia tendencial a la baixa. Com a continuació de la davallada iniciada a principis de 2018, que sembla trencar-se al segon trimestre de 2019, a la zona l'ocupació augmenta d'una manera significativa i el nombre d'aturats (gràfic 6) disminueix des de finals de 2018, tot i el lleuger increment del primer trimestre de 2020.

El primer trimestre de 2020, el nombre de persones ocupades augmenta un 5,05% interanual, amb un 8,51% en els serveis i un 1,30% en la indústria (que arriba als 62.200 ocupats, el valor més elevat des de 2017), mentre que la construcció perd un 1,91% dels ocupats i l'agricultura, un 4,31%. El pes del sector terciari en el conjunt de l'ocupació a la zona representa el 72,06%; la indústria, el 18,22%; la construcció, el 6%, i l'agricultura (amb 12.600 persones), el 3,69%.

El primer trimestre de 2020, el nombre de persones ocupades augmenta un 5,05% interanual

Gràfic 6. El nombre d'ocupats i aturats (en milers).

Nota: Nombre d'aturats a l'eix d'ordenades dret.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Aquesta millora detectada en el mercat laboral des de fa uns mesos queda palesa en les xifres del quadre 4. Al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre els ocupats augmenten més que a les altres àrees, els aturats cauen més, la taxa d'activitat registra un increment superior —amb l'excepció de Lleida— i la taxa d'atur cau en una proporció major que als conjunts català i espanyol.

Quadre 4. La dinàmica del mercat de treball a la zona i al conjunt espanyol i català.

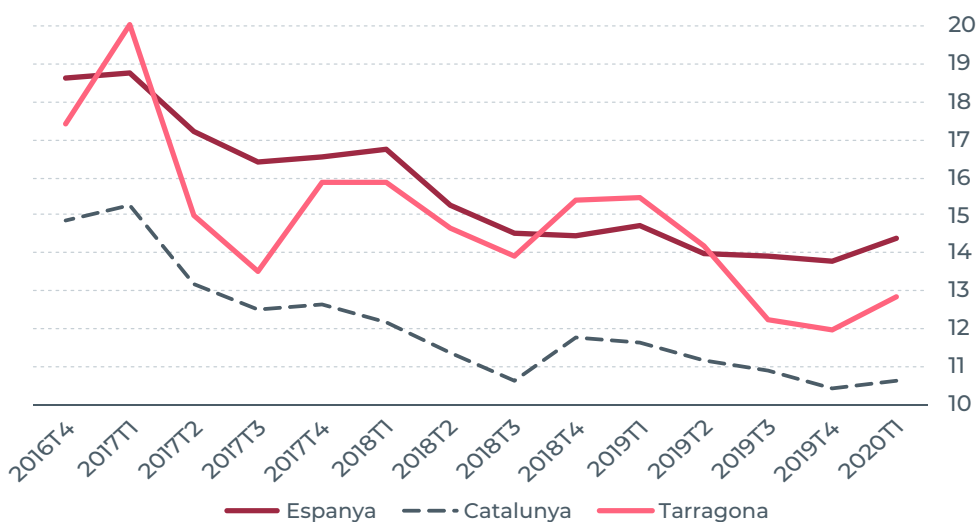
	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats (en milers)	19.681,30	3.451,20	2.557,00	348,20	204,70	341,40
Aturats (en milers)	3.313,00	411,60	302,7	42,0	16,7	50,2
Taxa d'activitat (%)	58,18	61,14	61,41	61,89	61,73	58,24
Taxa d'atur (%)	14,41	10,66	10,58	10,77	7,55	12,83
Variació interanual (%)	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats	1,08	1,78	0,78	3,75	5,90	5,05
Aturats	-1,23	-7,84	-2,79	-19,08	-29,54	-15,77
Taxa d'activitat	-0,29	-0,39	-0,50	-0,82	1,00	0,12
Taxa d'atur	-1,97	-8,42	-3,20	-19,57	-30,92	-17,17

Nota: Dades d'ocupats i aturats en milers.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Tot i l'atur indicat per les dades de l'EPA, amb una taxa molt superior a la zona que als conjunts català i espanyol (gràfic 7), l'evolució d'aquest indicador té una línia decreixent clara, malgrat el lleuger augment del primer trimestre d'enguany, cosa que es deu a una major disminució dels actius. En analitzar les dades interanuals, en una economia molt estacional cal considerar una disminució superior a 9.000 aturats (i de 5.000 en els de llarga durada).

Gràfic 7. La taxa d'atur (%).

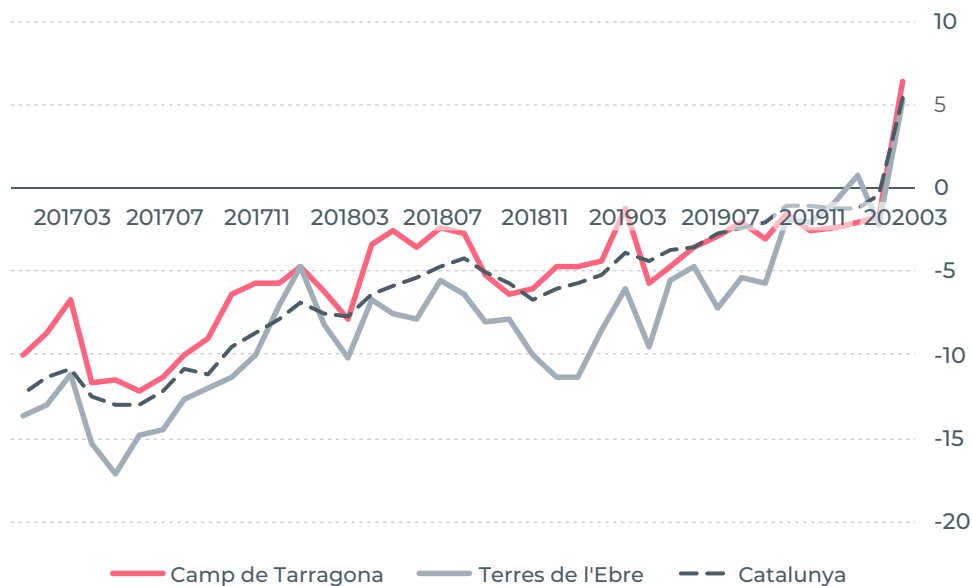

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

L'indicador de l'atur registrat permet fer una aproximació a la realitat de l'ocupació per mesos i al seu dinamisme durant el primer trimestre de 2020, ja de ple al mes de març i amb els efectes de la COVID-19. Al gràfic 8 es mostra que la disminució de la variació interanual d'aquest indicador des de principis de 2017 ha estat molt més accidentada a la zona que al conjunt català. No obstant això, el primer trimestre de 2020 l'augment és notori, i del descens continuat fins aleshores s'ha passat a increments del 6,43% al Camp de Tarragona, del 5,18% a les Terres de l'Ebre i del 5,38% al conjunt català al mes de març d'enguany.

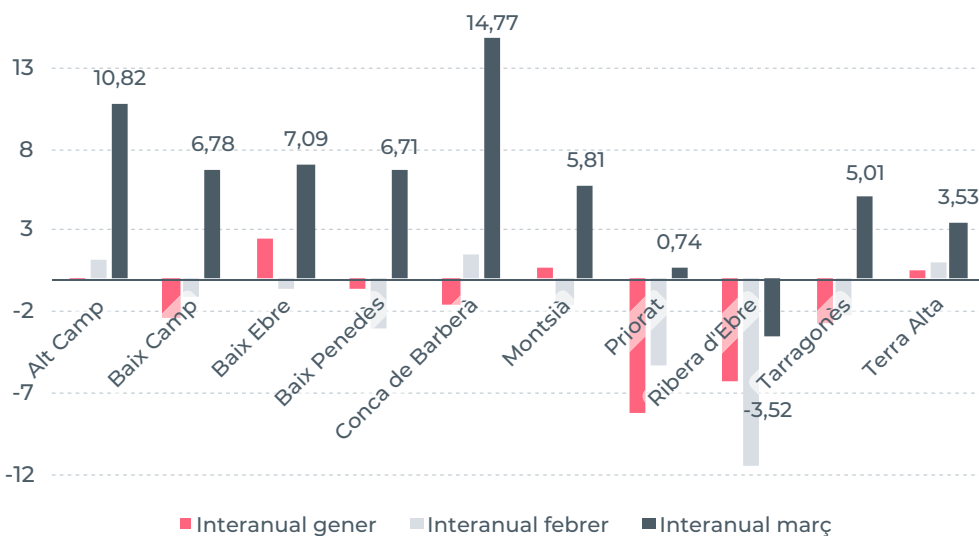
Incrementos del 6,43% al Camp de Tarragona, del 5,18% a les Terres de l'Ebre i del 5,38% al conjunt català al mes de març d'enguany

Gràfic 8. Variació interanual de l'atur mensual registrat. (2017-2020).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Gràfic 9. Variació interanual de l'atur mensual registrat per comarques (%). 1r Trimestre 2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Al gràfic 9 es detalla per comarques la variació interanual de l'atur el primer trimestre de 2020. Al Camp de Tarragona, als mesos de gener i febrer l'atur registrat va disminuir un 2,11% i un 1,76%, respectivament, mentre que al març va augmentar un 6,43%. Pel que fa a les Terres de l'Ebre, la variació per als mateixos mesos va ser de 0,66%, 2,18% i +5,18%, respectivament. Els efectes de la COVID-19 al mes de març han estat notoris, amb increments molt elevats a la Conca de Barberà i l'Alt Camp, i inferiors al Baix Camp i el Baix Penedès. Al Tarragonès l'augment de l'atur encara ha sigut més baix i al Priorat, molt feble. Pel que fa a les comarques de l'Ebre, l'impacte més significatiu s'ha registrat al Baix Ebre i el Montsià, seguits de la Terra Alta, mentre que, com a cas excepcional en tota la zona, a la Ribera d'Ebre l'atur ha disminuït.

5. La contractació laboral

La contractació laboral ha caigut un 13,98% en relació interanual el primer trimestre de 2020. Aquesta davallada ha estat superior a la catalana, principalment pel major descens registrat al Camp de Tarragona. Les variacions negatives s'han produït en gairebé totes les formes de contractació indefinides i temporals, i dins d'aquestes últimes, s'ha registrat una caiguda molt elevada dels contractes d'obres i serveis que ha afectat principalment la construcció i, per variacions en la producció, les activitats de serveis i indústria que s'han vist frenades per la pandèmia.

La contractació laboral ha caigut un 13,98% en relació interanual el primer trimestre de 2020

Quadre 5. Els tipus de contractació (1r trimestre 2020).

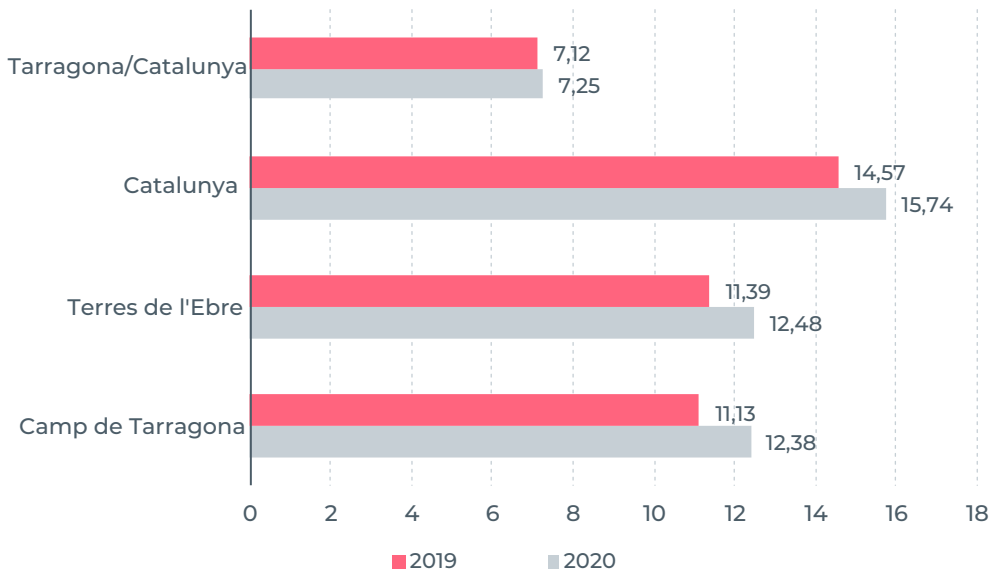
Camp de Tarragona	Indefinida	Temporal	Obra o servei	Variacions producció	D'altres	TOTAL
1T 2020	6.247	44.194	13.274	24.331	6.589	50.441
Variació (%)	-5,33	-16,09	-19,38	-15,95	-48,51	-14,89
Terres de l'Ebre	Indefinida	Temporal	Obra o servei	Variacions producció	D'altres	TOTAL
1T 2020	1.430	10.028	3.663	4.744	1.621	11.458
Variació (%)	-1,11	-10,87	-15,21	-3,75	-19,03	-9,76
Província	Indefinida	Temporal	Obra o servei	Variacions producció	D'altres	TOTAL
1T2020	7.677	54.222	16.937	29.075	8.210	61.899
Variació (%)	-4,57	-15,17	-34,59	-19,70	-11,31	-13,98
Catalunya	Indefinida	Temporal	Obra o servei	Variacions producció	D'altres	TOTAL
1T2020	105.900	566.713	194.181	285.969	86.563	672.613
Variació (%)	-6,27	-14,42	-19,45	-11,04	-13,19	-13,24

Nota: En color, variacions interanuals superiors a les catalanes.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Malgrat la disminució contractual del període a la zona, les contractacions temporals continuen tenint un pes molt elevat i superior a la mitjana catalana. Al gràfic 10 s'observa el poc pes de les contractacions indefinides. Tot i l'augment proporcional de 2020 respecte de 2019, això és un miratge, ja que es dona per la caiguda molt forta de la contractació temporal, que ha estat superior a la de la contractació indefinida.

Gràfic 10. Percentatge de la contractació indefinida en el total i de Tarragona en relació a Catalunya.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

6. Les afiliacions a la Seguretat Social

El primer trimestre de 2020, les variacions interanuals d'afiliacions a la Seguretat Social han estat negatives en pràcticament tots els sectors d'activitat i totes les comarques. Al quadre 6 es mostren les variacions i es pot observar una disminució superior a la zona que a Catalunya en termes globals, fet que ha estat motivat per una davallada superior en la construcció i els serveis tant al Camp de Tarragona com a les Terres de l'Ebre. Per comarques, les disminucions més importants les trobem al Tarragonès, el Baix Camp i el Baix Ebre, que registren xifres superiors a la caiguda del conjunt de Catalunya, així com a l'Alt Camp i al Montsià.

La disminució del darrer trimestre ha estat significativa, ja que s'han registrat 18.827 afiliacions menys que al trimestre anterior, una xifra que representa una incidència del 4,08% interanual. Aquest resultat es pot explicar per l'estacionalitat de l'ocupació a la zona, ja que els preparatius de les vacances de Setmana Santa feien augmentar la contractació per finals de març.

Quadre 6. Variacions interanuals de l'afiliació a la Seguretat Social (%).
Primer trimestre de 2020 respecte de 2019.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	-5,00	-3,35	2,11	-4,86	-3,96
Baix Camp	-1,19	0,38	-14,46	-4,53	-4,69
Baix Ebre	-2,01	-4,18	-13,79	-3,14	-4,35
Baix Penedès	-8,76	-0,45	1,99	-2,60	-1,86
Conca de Barberà	-5,43	1,93	-4,22	-3,02	-0,99
Montsià	-3,42	-0,81	-7,30	-3,69	-3,30
Priorat	2,63	-4,41	-5,38	0,63	-0,78
Ribera d'Ebre	-1,03	2,90	6,14	-1,31	0,00
Tarragonès	6,52	-3,53	-8,25	-4,74	-4,81
Terra Alta	-3,43	1,60	-4,64	-2,60	-2,14
Camp de Tarragona	-1,80	-1,73	-8,10	-4,40	-4,23
Terres de l'Ebre	-2,61	-1,72	-8,99	-3,13	-3,41
Província de Tarragona	-2,26	-1,73	-8,29	-4,19	-4,08
Catalunya	-1,96	-2,16	-7,12	-3,01	-3,13

S'han registrat 18.827 afiliacions menys que al trimestre anterior, una xifra que representa una incidència del 4,08%

* En color les xifres que estan per sobre de la mitjana catalana.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Gràfic 11. Variacions interanuals de les afiliacions a la Seguretat Social.

Nota: Variació interanual (%) de les afiliacions a la Seguretat Social a l'eix d'ordenades dret.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Al quadre 7 es pot observar com la disminució de les afiliacions es produeix principalment en les empreses de menys de cinc treballadors i en les de sis a cinquanta, que representen gairebé el 70% de la disminució. Per contra, les de grandària superior es mantenen més estables. Les comarques on aquest fet té més incidència són el Tarragonès (amb significació en tots els trams) i el Baix Camp (sobretot en les empreses de sis a cinquanta treballadors).

Quadre 7. Pes de la pèrdua d'afiliacions el darrer trimestre per trams de grandària de l'empresa (%).

	Fins a 5	De 6 a 50	De 51 a 250	251 i més	Total
Alt Camp	1,72	1,72	2,22	0,23	5,90
Baix Camp	7,55	13,69	0,33	3,11	24,68
Baix Ebre	2,67	1,45	5,54	-0,82	8,84
Baix Penedès	2,83	2,15	2,77	-3,37	4,38
Conca de Barberà	0,80	0,12	0,26	-1,11	0,08
Montsià	1,42	2,69	0,89	-0,12	4,88
Priorat	0,12	-0,05	-0,03	0,00	0,04
Ribera d'Ebre	0,51	-0,54	-0,26	-0,11	-0,39
Tarragonès	12,54	16,92	6,61	15,25	51,31
Terra Alta	0,36	0,33	-0,42	0,00	0,27
Camp Tarragona	25,57	34,55	12,15	14,12	86,39
Terres Ebre	4,97	3,93	5,77	-1,05	13,61
Província Tarragona	30,54	38,47	17,91	13,07	100,00

Les caigudes de Cambrils, Salou i Vila-seca han estat significatives

Nota: En color, valors superiors al 10%.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

A efectes municipals, hem considerat la variació interanual de les afiliacions a la Seguretat Social en els municipis de més de 10.000 habitants. El quadre 8 mostra com el 70,27% de les afiliacions es localitzen en municipis de més de 10.000 habitants. Aquests municipis concentren el 84,56% del total de baixes provincials. Així mateix, la major incidència relativa d'aquestes baixes s'ha donat als municipis costaners, que tenen una forta relació amb el turisme. Les caigudes de Cambrils, Salou i Vila-seca han estat significatives, i podem matisar-ne la rellevància si considerem que aquestes tres poblacions representen prop del 20% de la disminució provincial, mentre que el pes dels seus afiliats es troba habitualment per sota del 7% del total.

Quadre 8. Afiliacions a la Seguretat Social als municipis de més de 10.000 habitants.

	31/03/2020	Diferència 31/03/2019	Variació (%) 31/03/2020
Tarragona	78.808	-3.452	-4,20
Reus	38.973	-1.318	-3,27
El Vendrell	7.846	-575	-6,83
Cambrils	6.729	-930	-12,14
Tortosa	13.991	-248	-1,74
Salou	5.984	-1.569	-20,77
Calafell	4.551	-128	-2,74
Valls	11.362	-243	-2,09
Vila-seca	6.318	-740	-10,48
Amposta	8.055	-225	-2,72
Torredembarra	3.574	-6	-0,17
Sant Carles de la Ràpita	3.092	-180	-5,50
Cunit	1.941	126	6,94
Mont-roig del Camp	2.266	-156	-6,44
Deltebre	2.482	-392	-13,64
Sumatori	195.972	-10.036	-4,87
Total provincial	278.890	-11.869	-4,08
Municipis / Total província	70,27	84,56	

Nota: En color, descensos superiors a la mitjana provincial.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

7. Expedients de regulació de l'ocupació

La disminució de l'ocupació assenyalada anteriorment ha tingut un altre aspecte significatiu a la zona: els expedients de regulació d'ocupació. Al quadre 8 es mostren les dades per comarques entre mitjan març i l'abril de 2020, el total de treballadors afectats i la seva relació amb els comptes d'explotació, i els treballadors afiliats al règim general de la Seguretat Social, així com els expedients regulats per la consideració de força major (FM) per causa de l'emergència.

Quadre 9. Expedients de regulació de l'ocupació. Març-Abril 2020.

	Expedients	Treballadors	Expedients / Comptes (%)	Treballadors Expedients / RGSS (%)	Expedients -Força Major (%)	Treballadors -Força Major (%)
Alt Camp	480	4.238	36,67	28,67	92,29	77,54
Baix Camp	2.393	11.497	43,24	23,96	97,24	91,43
Baix Ebre	1.080	4.278	43,46	23,78	93,89	90,56
Baix Penedès	1.064	6.998	43,38	38,33	97,27	71,52
Conca de Barberà	193	1.916	29,83	31,53	94,82	93,84
Montsià	913	3.939	45,02	29,80	95,51	87,05
Priorat	117	395	32,23	27,43	97,44	93,67
Ribera d'Ebre	156	617	27,27	19,09	97,44	72,12
Tarragonès	3.193	17.272	40,15	17,08	96,90	92,95
Terra Alta	98	378	28,49	23,48	98,98	98,41
Camp de Tarragona	7.440	42.316	40,75	22,31	96,72	87,50
Terres de l'Ebre	2.247	9.212	41,39	25,55	95,02	88,15
Província de Tarragona	9.687	51.528	40,90	22,83	96,32	87,61
Catalunya	93.541	685.000	39,63	25,56	94,47	86,79

Els ERTOs han afectat un 40,90% dels comptes d'afiliació a la Seguretat Social i un 22,83% dels treballadors afiliats al règim general de Tarragona

Nota: En color, variacions superiors a les mitjanes catalanes.

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Els expedients de força major representen el 96,32% del total i han afectat el 87,61% dels treballadors que es troben en aquests tràmits. La resta d'expedients han estat causats per motius diferents: alguns per efectes indirectes de la pandèmia i altres per tramitació habitual. L'afectació del conjunt d'aquests expedients ha implicat un 40,90% dels comptes d'afiliació a la Seguretat Social i un 22,83% dels treballadors afiliats al règim general. La incidència relativa dels dos indicadors a la zona ha estat relativament superior a la del conjunt català. Les comarques més afectades per la seva significació relativa han estat l'Alt Camp, el Baix Penedès, la Conca de Barberà, el Montsià i el Priorat, i les més afectades pel seu nombre de treballadors, el Baix Camp i el Tarragonès, que han representat el 55,83% dels treballadors afectats respecte dels expedients tramitats al conjunt provincial.

8. La dinàmica empresarial a través dels centres de cotització a la Seguretat Social

Els centres de cotització a la Seguretat Social registren valors negatius en les dades interanuals del primer trimestre de l'exercici actual. La disminució (quadre 10) és inferior a la mitjana catalana en general excepte en el cas del Baix Camp, encara que els resultats també són elevats a l'Alt Camp i al Tarragonès. Això comporta un valor més elevat al Camp de Tarragona que a les Terres de l'Ebre. L'anàlisi per sectors mostra la caiguda de la construcció i l'elevat valor de la indústria al Baix Camp.

L'anàlisi segons la grandària de les empreses assenyala la rellevància de la caiguda en les empreses de menys de cinc treballadors, igual que al conjunt català. En la resta de grups, la disminució del pes és superior a la mitjana catalana.

L'anàlisi segons la grandària de les empreses assenyala la rellevància de la caiguda en les empreses de menys de cinc treballadors

Quadre 10. Variació interanual dels centres de cotització (%). Valoració sectorial i segons la grandària de l'empresa. Primer trimestre 2020.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Fins a 5	De 6 a 50	De 51 a 250	251 i més
Alt Camp	-9,68	-7,23	-5,48	-8,87	-8,27	-9,48	-4,69	-7,14	0,00
Baix Camp	-1,32	-15,17	-12,83	-9,00	-9,87	-10,33	-9,37	0,00	-5,26
Baix Ebre	-6,25	-7,56	-12,28	-5,70	-6,72	-7,14	-4,00	-20,45	0,00
Baix Penedès	-9,52	-2,60	-8,77	-6,74	-6,66	-8,32	-0,58	-6,12	66,67
Conca de Barberà	0,00	-8,00	-3,17	-5,57	-5,69	-6,62	-2,10	-8,33	0,00
Montsià	-1,64	-2,16	-15,53	-5,88	-6,28	-5,63	-9,09	-6,45	0,00
Priorat	30,77	-0,96	-4,00	-7,98	-4,47	-5,28	0,00	0,00	0,00
Ribera d'Ebre	0,00	-3,39	-2,99	-3,62	-3,38	-4,76	3,00	0,00	0,00
Tarragonès	-4,55	-9,20	-11,62	-8,67	-8,98	-10,02	-6,53	-3,42	-8,93
Terra Alta	-5,56	-9,68	0,00	-1,32	-2,82	-4,48	3,23	50,00	0,00
Camp de Tarragona	-1,70	-9,08	-10,89	-8,43	-8,70	-9,62	-6,32	-3,15	-4,44
Terres de l'Ebre	-4,02	-5,20	-11,50	-5,33	-5,98	-6,16	-4,84	-11,76	0,00
Província de Tarragona	-2,93	-8,09	-11,03	-7,77	-8,09	-8,81	-6,02	-4,33	-3,85
Catalunya	-5,34	-11,13	-10,02	-9,23	-9,45	-10,93	-5,54	-2,84	-0,26

Nota: En color, descensos superiors a les mitjanes catalanes.
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Una altra forma de veure les xifres de l'evolució dels centres de cotització és la que es mostra al quadre 11, en què es pot valorar la pèrdua de pes de les empreses. Aquí s'observa que les de fins a cinc treballadors representen el 82,69% d'aquesta caiguda, amb un pes important al Baix Camp i el Tarragonès. En canvi, les empreses amb més grandària són més resistents a donar-se de baixa, tot i la pèrdua de les que tenen entre 6 i 50 treballadors. La significació del Camp de Tarragona en aquesta caiguda de l'oferta empresarial és notòria si comparem els seus registres amb els de les Terres de l'Ebre.

Quadre 11. Incidència de la variació dels centres de cotització per la grandària de l'empresa sobre el total (%).

	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Total
Alt Camp	4,80	0,72	0,14	0,00	5,66
Baix Camp	23,07	5,95	0,00	0,05	29,06
Baix Ebre	7,15	1,01	0,43	0,00	8,59
Baix Penedès	8,20	0,14	0,14	-0,10	8,39
Conca de Barberà	1,68	0,14	0,05	0,00	1,87
Montsià	4,65	1,77	0,10	0,00	6,52
Priorat	0,82	0,00	0,00	0,00	0,82
Ribera d'Ebre	1,10	-0,14	0,00	0,00	0,96
Tarragonès	30,60	6,33	0,48	0,24	37,65
Terra Alta	0,62	-0,10	-0,05	0,00	0,48
Camp de Tarragona	69,16	13,29	0,82	0,19	83,45
Terres de l'Ebre	13,53	2,54	0,48	0,00	16,55
Província de Tarragona	82,69	15,83	1,29	0,19	100,00

Les empreses amb més grandària són més resistents a donar-se de baixa

Nota: En color, valors que superen el 10%.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

9. El finançament bancari i el crèdit hipotecari

L'exercici 2019, els dipòsits bancaris a la zona han augmentat un 14,69%, una xifra que representa un creixement del 8,79% el darrer trimestre respecte de l'any anterior. Hi ha més estalvi i més circulat en l'activitat econòmica, que fins als dos primers mesos de 2020 va mostrar un dinamisme que semblava que tindria continuïtat. El darrer trimestre de 2019, els crèdits van experimentar una lleugera disminució en dades interanuals i un petit augment en valors inter trimestrals. La combinació dels dos elements comporta

un despallanquejament important en l'economia de la zona, que ha anat disminuint fins a un mínim del 112,78 a finals d'any. Tot i que aquesta ha estat una línia tendencial constant, el fort salt a la baixa registrat el darrer trimestre és molt significatiu de la caiguda inversora o creditícia en l'economia de la zona.

Quadre 12. Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica.

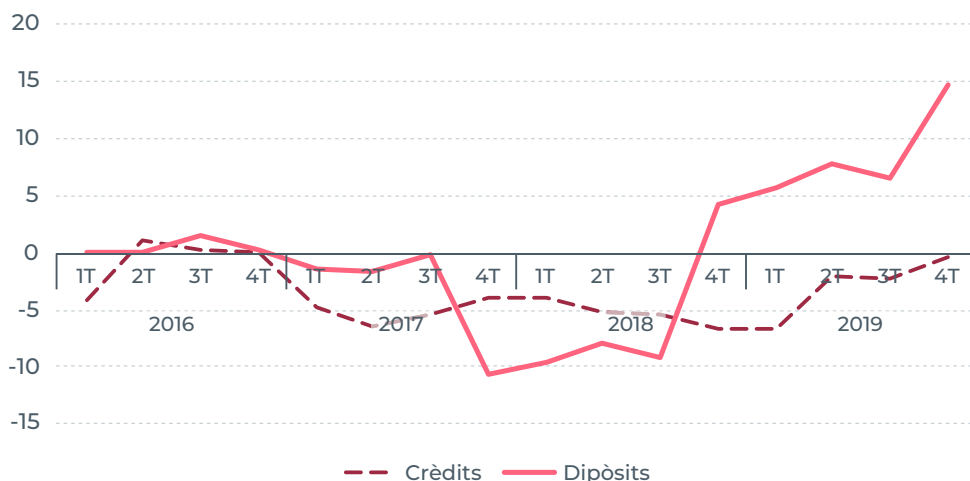
		Milions d'euros		Variació interanual (%)		Variació trimestral (%)		Relació crèdit/dipòsit*100
		Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Indicador de palanquejament
2016	1T	16.995	12.019	-4,18	0,02	4,44	-0,17	141,40
	2T	17.120	12.182	1,16	0,06	0,74	1,36	140,54
	3T	16.614	12.269	0,32	1,42	-2,96	0,71	135,41
	4T	16.295	12.069	0,14	0,24	-1,92	-1,63	135,02
2017	1T	16.198	11.841	-4,69	-1,48	-0,60	-1,89	136,80
	2T	16.022	11.977	-6,41	-1,68	-1,09	1,15	133,77
	3T	15.727	12.257	-5,34	-0,10	-1,84	2,34	128,31
	4T	15.649	10.795	-3,96	-10,56	-0,50	-11,93	144,97
2018	1T	15.553	10.704	-3,98	-9,60	-0,61	-0,84	145,30
	2T	15.196	11.041	-5,16	-7,81	-2,30	3,15	137,63
	3T	14.875	11.132	-5,42	-9,18	-2,11	0,82	133,62
	4T	14.615	11.256	-6,61	4,27	-1,75	1,11	129,84
2019	1T	14.529	11.306	-6,58	5,62	-0,59	0,44	128,51
	2T	14.892	11.896	-2,00	7,74	2,50	5,22	125,18
	3T	14.540	11.866	-2,25	6,59	-2,36	-0,25	122,53
	4T	14.559	12.909	-0,38	14,69	0,13	8,79	112,78

Els dipòsits bancaris a la zona han augmentat un 14,69%

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

Al gràfic 12 es representen les variacions intertrimestrals dels crèdits i dipòsits a la zona. Pel que fa als dipòsits, de la davallada registrada l'any 2018 s'ha passat a un fort augment a partir que comença el darrer trimestre del mateix any i continua tot el 2019. En canvi, la variació dels crèdits registra valors negatius des de 2016.

Gràfic 12. Variació interanual dels crèdits i dels dipòsits bancaris (%). 2016-2019.

El crèdit hipotecari a l'àrea ha experimentat un augment significatiu que s'ha vist interromput per les dades dels dos primers mesos de 2020

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

Els darrers anys, el crèdit hipotecari a l'àrea ha experimentat un augment significatiu que s'ha vist interromput per les dades dels dos primers mesos de 2020. Aquest fet no tindria cap rellevància per valorar-ne el dinamisme a llarg termini si s'hagués produït en uns paràmetres de normalitat. No obstant això, en aquests moments les hipòtesis d'una disminució del crèdit hipotecari són molt realistes, atesa la caiguda de l'activitat econòmica. Al quadre 13 es mostra com el pes d'aquest crèdit a Tarragona en comparació del conjunt català (que ha estat inferior al 7% el 2019 i del 5% els dos primers mesos de 2020) és molt baix. I això no succeeix pel nombre de crèdits atorgats, que s'ha mantingut per sobre del 10%.

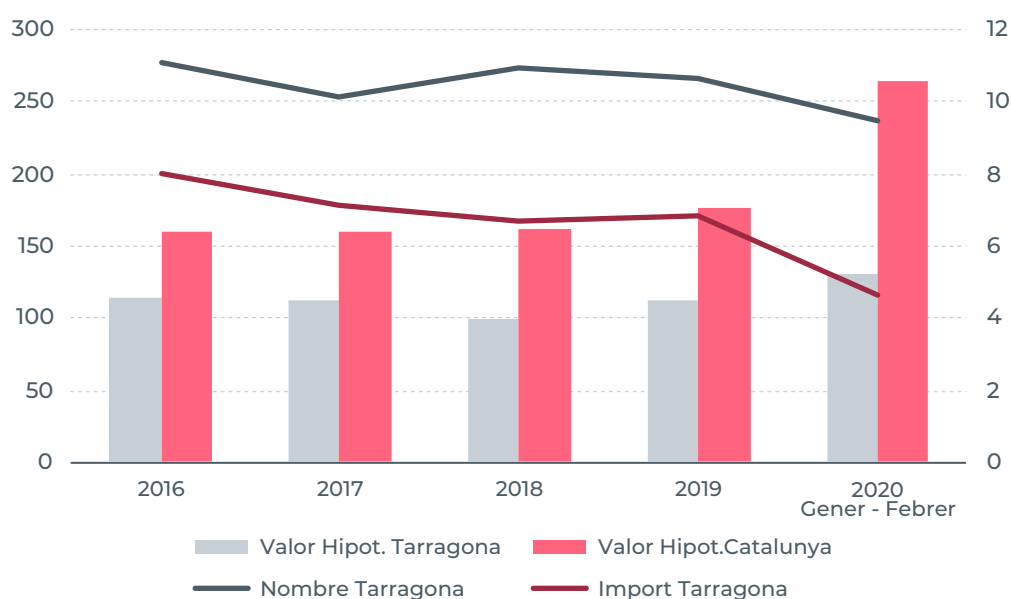
Quadre 13. El crèdit hipotecari (nombre i import en milers d'euros).

Tarragona	Total finques		Urbanes		Habitatge	
	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import
2017	6.399	722.345	6.210	692.843	4.717	444.211
2018	7.675	759.365	7.473	737.359	5.880	550.854
2019	7.855	885.448	7.673	855.057	6.217	586.188
Gener - Febrer 2020	1.528	198.928	1.499	194.527	1.096	112.118
Catalunya						
2017	3,03	1,13	0,76	2,13	3,04	11,17
2018	19,94	5,12	20,34	6,43	24,66	24,01
2019	2,35	16,60	2,68	15,96	5,73	6,41
Gener - Febrer 2020	9,46	8,77	9,98	10,84	-0,09	3,18
Tarragona/Catalunya (%)						
2017	10,13	7,12	9,97	6,93	9,86	6,62
2018	10,95	6,71	10,79	6,58	10,87	7,06
2019	10,65	6,82	10,52	6,66	10,76	6,85
Gener - Febrer 2020	9,45	4,67	9,35	4,59	9,30	3,54

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

Al gràfic 13 es representa el pes de la zona respecte del conjunt de Catalunya pel que fa a actuacions hipotecàries. S'hi pot observar com la línia del nombre de crèdits a l'àrea presenta una lleugera tendència a la baixa, cosa que també passa amb l'import, però amb uns valors comparativament molt inferiors. D'altra banda, la diferència d'euros per cada crèdit concedit entre les dues àrees registra una línia creixent a Catalunya i molt més estabilitzada a Tarragona.

Gràfic 13. Variació del nombre i import interanual a Tarragona i pes dels crèdits hipotecaris de la zona respecte del conjunt català.

Nota I: Les línies gris i vermella representen el % de Tarragona sobre Catalunya en termes de nombre i import, amb referència a l'eix d'ordenades dret.

Nota II: Les barres són valors mitjans per hipoteca en milers d'euros, amb referència a l'eix d'ordenades esquerre.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

10. La variació dels preus de consum

Al març de 2020, i en valors interanuals, l'índex de preus de consum ha estat negatiu a la zona (-0,3%), mentre que als conjunts català i espanyol la variació ha estat de 0. Si valorem l'indicador general en base 2016, Catalunya registra el valor més alt (104,192), seguida d'Espanya (103,679) i amb Tarragona en tercera posició (103,572). El valor de l'indicador durant gairebé quatre anys mostra la contenció de preus que s'ha donat en l'activitat econòmica.

L'anàlisi de l'indicador del març (quadre 14) assenyalava una caiguda dels preus en l'habitatge (-6,0%), transports (-3,1%) i esbarjo i cultura (-0,2%). El grup més alcista ha estat el d'aliments i begudes no alcohòliques (2,4%), seguit d'hotels, cafès i restaurants (1,9%), altres béns i serveis, i ensenyament (1,2%). La resta de grups registren augments per sota de la unitat. Habitatge és el grup amb una major disminució a la zona, la qual cosa contrasta amb els conjunts català i espanyol, que registren disminucions menors.

Al març de 2020, i en valors interanuals, l'índex de preus de consum ha estat negatiu a la zona (-0,3%)

Quadre 14. La variació per grups d'activitat de l'IPC (%).

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general (Base 100 = Any 2016)	103,572	104,192	103,679
Aliments i begudes no alcohòliques	106,474	107,087	105,747
Begudes alcohòliques i tabac	104,863	105,025	104,903
Vestit i calçat	98,029	97,453	97,584
Habitatge	99,722	100,723	100,547
Parament de la llar	97,987	102,144	100,475
Medicina	101,345	102,740	102,006
Transports	106,634	106,149	106,157
Comunicacions	106,025	104,849	105,240
Esbarjo i cultura	100,128	100,524	99,730
Ensenyament	104,020	103,611	103,344
Hotels, cafès i restaurants	106,023	107,464	106,813
Altres béns i serveis	105,295	106,007	104,423

*El grup més
alcista ha estat
el d'aliments
i begudes no
alcohòliques
(2,4%)*

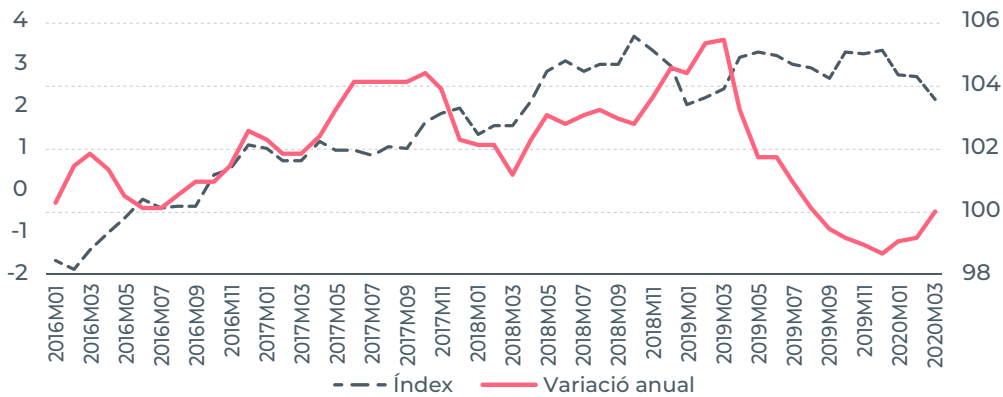
Índex interanual (%). Març 2020

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	-0,30	0,00	0,00
Aliments i begudes no alcohòliques	2,40	2,40	2,50
Begudes alcohòliques i tabac	0,40	0,50	0,50
Vestit i calçat	0,90	1,10	1,10
Habitatge	-6,00	-4,40	-4,80
Parament de la llar	0,50	0,80	0,40
Medicina	0,90	-0,10	0,30
Transports	-3,10	-2,70	-2,40
Comunicacions	0,90	0,70	0,70
Esbarjo i cultura	-0,20	0,10	0,00
Ensenyament	1,20	1,20	0,90
Hotels, cafès i restaurants	1,90	2,50	1,90
Altres béns i serveis	1,90	1,60	1,40

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Des de l'octubre de 2018, la variació anual ha registrat una tendència a la baixa, amb valors mensuals inferiors al 2%, fins a assolir indicadors negatius a l'agost de 2019 i fins al març d'aquest any. Això ha fet que l'índex general caigués des del punt màxim del novembre de 2018 (105,543) i que es registrés una disminució de 2 punts en 16 mesos.

Gràfic 14. Variació de l'IPC. Índex general i variació anual (%). Base 2016.

Nota: Índex general a l'eix d'ordenades dret.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

11. Les exportacions i les importacions

L'any 2019, les exportacions de l'àrea van incrementar un 3,39% i les importacions, un 5,94% en relació interanual. Aquest és un bon resultat que cal matisar si considerem que a la segona part de l'exercici les exportacions van registrar una variació negativa que continua el 2020, en dades fins al febrer, amb una caiguda interanual del 7,69%. Les importacions han fet un recorregut similar —però no tan accentuat—, ja que també van començar a caure a l'agost de 2019 i ho han continuat fent durant els dos primers mesos de l'exercici de 2020 en un 3,92%. A la zona, el creixement del comerç de mercaderies amb l'exterior perd impuls des de mitjan 2019, cosa que no fa augurar un bon resultat per a la resta de l'any 2020 si considerem el trencament de l'activitat econòmica que hi ha hagut a partir del març.

Les exportacions de l'àrea van incrementar un 3,39% i les importacions, un 5,94% en relació interanual

Quadre 15. Les exportacions i importacions a Tarragona.

En milers d'euros	Any 2019		Any 2020	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	723.025	1.298.608	617.374	1.157.440
Febrer	630.690	1.157.440	632.181	1.202.435
Març	831.650	1.272.700		
Abril	747.791	1.101.650		
Maig	787.295	1.198.964		
Juny	636.636	1.264.862		
Juliol	672.232	1.278.472		
Agost	591.837	1.076.111		
Setembre	806.978	1.172.542		
Octubre	841.681	1.321.522		
Novembre	869.425	1.237.183		
Desembre	646.724	1.050.953		

TOTAL	8.497.598	13.621.486	8.785.964	14.433.007
	Any 2019		Any 2020	
Variació interanual (%)	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	2,85	0,55	-14,61	-10,87
Febrer	-2,56	27,73	0,24	3,89
Març	20,79	17,12		
Abril	9,87	-8,69		
Maig	16,37	12,23		
Juny	0,99	49,00		
Juliol	6,72	13,32		
Agost	-3,28	-5,90		
Setembre	15,19	8,63		
Octubre	-9,59	-6,57		
Novembre	-1,86	-8,55		
Desembre	-9,16	-4,03		
TOTAL	3,39	5,94	-7,69	-3,92

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

Al quadre 16 s'hi mostra la comparativa entre l'exportació i importació de la zona i la d'altres àrees. S'hi pot observar com l'any 2019 les variacions de Tarragona van ser superiors a les dels conjunts espanyol i català, tant pel que fa a les exportacions com a les importacions. Per contra, els dos primers mesos de 2020 els indicadors són diferents, ja que a Catalunya i a Espanya augmenten les exportacions, mentre que a Tarragona cauen. Pel que fa a les importacions, la disminució de la zona és similar a la del conjunt català, unes dades que contrasten amb l'increment registrat a Espanya. El pes de les exportacions de l'àrea respecte de Catalunya disminueix al febrer de 2020 en comparació de l'any anterior, mentre que el de les importacions augmenta.

La rigidesa del comerç exterior de la zona és notòria. Això queda palès en considerar el tipus de transport que utilitzen en funció del seu valor en euros. Al gràfic 15 s'hi pot observar com més del 65% de les exportacions de la zona es transporten per carretera, la qual cosa assenyalava indirectament la seva dependència dels mercats de la Unió Europea, mentre que prop d'un 35% s'envien per transport marítim, cosa que mostra la significació del productes energètics i químics. En considerar les importacions, els resultats canvien i assenyalen un posicionament invers, ja que un 37% arriben per carretera, essencialment de països de la Unió o d'altres ports d'aquests territoris, mentre que un 65% arriben en vaixell, cosa que ressalta la significació dels productes energètics i químics. Aquesta relació és pràcticament la mateixa els diversos anys que hem considerat, tal com es pot observar en el gràfic. Les variacions venen motivades més pel preu del petroli que no pas per modificacions en els productes comprats i venuts a l'exterior, un fet que indirectament assenyalava la rigidesa i el manteniment de l'estructura del comerç exterior de la zona.

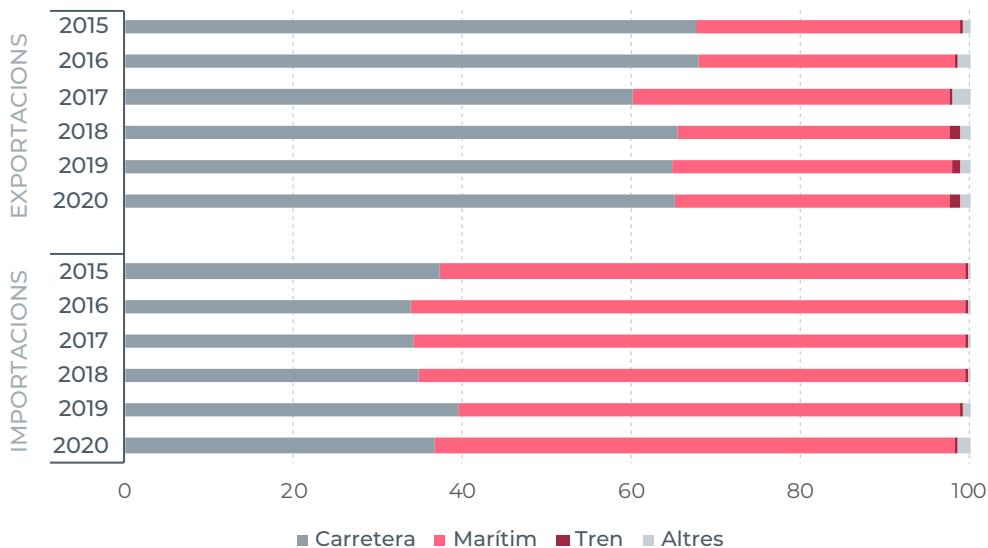
**La rigidesa del
comerç exterior de
la zona és notòria**

Quadre 16. Comparació dinàmica exportadora i importadora (%).

Àmbit geogràfic	Exportació	Importació
Tarragona 2019	3,39	5,94
Tarragona Febrer 2020	-7,69	-3,91
Catalunya 2019	3,10	2,50
Catalunya Febrer 2020	2,50	-3,50
Espanya 2019	1,80	1,00
Espanya Febrer 2020	3,50	0,20
Pes Tarragona / Catalunya (%)	Exportació	Importació
2019	11,89	15,51
Febrer 2020	10,54	15,78

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

Gràfic 15. Distribució del valor de les exportacions i importacions segons el tipus de transport emprat (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

12. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

El primer trimestre de l'exercici de 2020 té dues parts. La primera part engloba els mesos de gener i febrer, durant els quals els indicadors d'activitat van continuar el seu ritme de creixement, amb millores notòries en el mercat de treball i una certa seguretat en les previsions. La segona part correspon al mes de març, principalment a partir de la segona quinzena, quan la COVID-19 ens va afectar de ple. La situació del trimestre i les seves expectatives han quedat completament condicionades per tres setmanes de març que creiem que ens donen una visió més exacta de la realitat econòmica del moment.

El primer trimestre de l'exercici de 2020 té dues parts

1. Les dades d'ocupació interanual han augmentat en una EPA distorsionada per no tenir present l'efecte de la COVID-19, ja que la seva metodologia no explica la situació actual, sinó el trimestre. Les dades assenyalen també una disminució de l'atur.
2. A finals de març, les afiliacions a la Seguretat Social van registrar un resultat negatiu, del -4,08% en termes interanuals, una xifra superior a la mitjana catalana, que va ser del -3,13%. Hi ha 51.528 treballadors acompanyats a ERTO a la zona, la qual cosa representa el 22,83% de les afiliacions al règim general de la Seguretat Social a finals de març i afecta 9.687 centres de cotització, és a dir, al 40,90%.
3. La contractació laboral es manté els dos primers mesos de l'exercici, però el darrer cau amb una certa contundència, fins al punt que al mes de març les dades interanuals registren un -4,57% per a la contractació indefinida i un 15,77% per a la temporal. Aquest fet provoca un augment del 6,18% de l'atur registrat en dades interanuals a finals del trimestre.
4. El finançament de l'activitat econòmica continua amb dificultats. Tot i que augmenta l'estalvi, no s'albiren indicadors d'inversió ni perspectives, i menys en aquest moment. Al març, l'indicador de preus de consum és negatiu (-0,3% en variació interanual). Els aliments és el grup que augmenta més (2,4%). Això pot indicar les dificultats de subministrament i la repercussió immediata dels costos de venda en el consumidor. El comerç amb l'exterior s'estanca abans de l'efecte de la generalització de la pandèmia, i les perspectives per a la resta de l'exercici no són millors.
5. Territorialment, les zones més afectades per l'impacte econòmic del confinament han estat les del Camp de Tarragona, on es concentren els majors centres productius de la zona, amb un impacte significatiu en els nuclis turístics de Cambrils, Salou i Vila-seca.

EPA distorsionada per no tenir present l'efecte de la COVID-19

Les afiliacions a la Seguretat Social van registrar un resultat negatiu

La contractació laboral es manté els dos primers mesos de l'exercici, però el darrer cau

El finançament de l'activitat econòmica continua amb dificultats

Les zones més afectades per l'impacte econòmic del confinament han estat les del Camp de Tarragona

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

1r TRIMESTRE 2020

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

Amb el suport de:

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

 Diputació Tarragona